

Tuwanuä, Poli iqu qänakñi
2 Timoti
iquenqä äqäkqe
Yätamakqä kukñuä hijuiqänjä iquvi

Timoti iqu, Poli iquä wänuä anä iminiyä iinqe. Iinjä etangi Poli iqu, suqä änguä iu qänaknä iquätñqä motquetñqä, tuwanuä tä äqiyätä, Timoti iquenyqä äväwqatkqe. Timoti iqu iqueqä-kiuänqe, “Nyi wänuä tä imäkmqe, qäyunäjuna manä” kñuä indqänätä, hanuä mäwiqä itä, ga Jisasi Iquenyqä kukñuä ängui awä tuätñqä wänuui, mäwquatämäuqä yätñqä, ätuätä äqäkqe. Iqu Goti Iqueqä kukñuä eeqänäñi qänaknä itä, ämaqe hanjä-iqetä, täñjä-huñqetä, ique vqanqppä qäyä etanguti, wänuä Goti Iqu ique äwikqe, yänjä äqänätä, imäkquätñqänänyä.

Timoti iqu, ämaqä kñuä änguä maeqä iquauqä kukñui, qätä mäwiyqä iquätñqä, ätuätä äqäkqe. Ämaqä iinjä iquauqä kukñuä iu qätä äwiyätqänjuwä iqua, quwqä hanjä-pmeqe, qui imäknänqiyä. Inji, iquauqä kukñui qätä mäwiyqä itä, Poli iqueqä suqenqä kñuä änguä indqänätä, qänaknä iquätñqe. Poli iqueqä suqe, quuvqä yänjänäqñqä heqiyqetä, äwqä-qeiqi inqetä, huiziunqä kiinjä winqetä, itanqa hanjä-iqä äki-äkitanjitä meqä iyi.

Poli iqu, tuwanuä tquenqä kukñuä ätkqenqä

¹ Nyi Poli, Goti Hanjuwä Iqueqä äwinqä iuta, Kraisi Jisasi Iqu, Iqueqä kukñuä awä tuäkiqämqä änändowatkqä iqunji. Iqu, “Ämaqe, Kraisi Jisasi Iquesanji, hanjä hea ique-ique pmeqe ämepu pmetpnuwiqä” ätätä kukñuä guä ae ämäsäuekqenqä, nyi iinjä awä tqämqä änändowatkqe.

² Timoti, nqä ymeqä enqä-pañä etanğnä, sinyqä kiinjä änyinätñqä iquki, nyi tuwanuä tä sinyqä äväwqatqä. Goti Hanjuwä Apiqutä, itanğa Jisasi Kraisi neqä Naqä Iqutä, Iquaqu nätmatqä änguänäñi hiñgi vqetä, qeqä-tmäkqetä, äwqä hanuä injä pmeqetä ktapinyä.

Kuknyä änguä we-huñqä-täñi a qätätñqe

³ Nyi nqä awäka hiñuiqänä imiñuwä-pa, Goti Hanjuwä Iqueä hiñuä iqinj, suqä quvqä hui maeqä änguä eämä, Iqueä wäñuä imäkätñqe. Nyi Iquenyqä tääqä hiunji heatqä ätätmängani, Timoti iqukiñqä kñuä ämetmä, Goti Hanjuwä Iqueni, sinyñqä ‘änguiqä’ ätuätñqe. ⁴ Si nyi kñuä äñqäkñiñqä kñuä ämetmängani, “Nyi iquesa yeeqä nyinätñqe, anğumñi, hiñui äkñga qunmniqätiyä?” kñuä indqänätñqe. ⁵ Si quuvqä naqä-qakuänä eqiyätqänjñqä nyi kñuä yqänä indqänätqänjä. Quuvqä naqä-qakuä iinj, tqä tai Loisisä, itanğa tqä tñai Yunisisä, imbaqi eqämiñiyä-pañi, tänğani si-pqe asä ii inä etanği, näññqä ämenjä.

⁶ Si quuvqä iinj eqiyätqänjä iñji, mäwquatämäuqä pa itnä, tiinjä imäkätñqä diñqä änyingji. Nätmatqä änguänänjä, nyi nyaqä hipa haqeqi kiyqanğa, Goti Hanjuwä Iqu äktapkqä ii, tä enqä-pa ekukua mäpäwiqä pa itä, hänaqä naqä sätnqänä anğumä ikinjäu. ⁷ Si maññqäta? Goti Hanjuwä Iqu dñä änätapkqä ii, ne nätmatqä hñquenyqä zä iqänqä mänätapqä ikqe. Iqu yänänäññqä inemäkätñqenqätä, suqä ämaqenqä kiinjä äwiñqä iqu ämetuñqenqätä, itanğa neqä-neuä suqä quvqä mändi äkittqiyätanä pmetatuñqenqä, dñä ii änätapkqä. ⁸ Injä-qae si womba itnä, ämaqä duñi, neqä Naqä Jisasi Iquenyqä awä motquä miqä pa, awä ätuätñä, itanğa nyi Iqueqä wäñuä iuta guä pmetanğqenqä womba isi, oee. Si Goti Hanjuwä Iqueqä yänänäññqä iuta ätqäünä, kuknyä änguä we-huñqä-täñi, awä ätätñä, hanjä-iqe nyitä anä ämequa. ⁹ Iqu ne anği häñä inequmuatätä, Iqueqä

ämaqä etatunquenqä tääqä änatkqe. Iinjä di, Iqu ne suqä änguänänjä di imäkätqätangquä iuta minemäkkä ikqe. Oee. Iqueqä äwiñqä dutañi, Iqu nenyqä äwinyätä ängui hiñginä inemäkkqe. Iqu nätmätqä eeqänäñi mimäqänğa, Kraisi Jisasi Iqu äquvepätä, anđi änyä-hänjä inemäkaniñqenqä, kñuä ganä iwäsäuekqe. ¹⁰ Täñganji Kraisi Jisasi Hänjä Inequmuatqä Iqu ätimäukqetanji, Goti Hanjuwä Iqueä äwiñqä-pqe ätnänjä iqi inä ätimäuqi. Äpäkoñqä iqueä yänänäñqqe, Kraisi Jisasi Iqu mäñdi äkittiyätä, ämaqe, qu hänjä hea ique-ique pmeqä map-nuwänqenqä, kukñuä äñguä we-huñqä iquesañi, näññqä ae äwikqe.

¹¹ Itanğa kukñuä äñguä we-huñqä-tänjä iquenqe, Goti Hanjuwä Iqu nyi, Iqueqä wäunjuä-wiyqä-qunä eämä, Iqueqä kukñuä awä ätätmä, näññqä-vqä-qunä emqä äten-jikqe. ¹² Itanđi hanjä-iqä eeqänäñi, nyi ämetqänjä. I ämetmiñqä, nyi womba miqä pa itqänjä. Nyi womba miqä pemä itñqe, ii Ämaqä nyi näññqä emä, Iquenyqä quuvqä eqiyätmä iutayi. Iquenyqe, nyi näññqä naqä-qakuänä tiinjä enjä. Iqu nyiñqe, ‘Nyaqä wäunui, iqu äñguä miñqiyä’ kñuä äme, nyaqä hipa iqi ekqä iuñi, Iqu Kiqä-kiuä hea yäpakänğanqä äñguänä inä ämitñqe, qui mimäkñqä yänä.

¹³ Timoti iquki, nyi kukñuä eeqänänjä äktätñqä iuñi, ävquatämäutnä, hänaqä huiu-mänđa mäwqä pa, a yänänäññqä qätätñqe. Kukñui, hänjä tamqänänjä hmanji. Naqä-qakuä, Goti Hanjuwä Iquenyqä ätnä. Inji, quuvqä heqiyqetä, itanğa suqä ämaqeunqä äwiñqetä, Kraisi Jisasi Iqu änätapkqä iuñi, ii-pqe si a yänänäññqä qätätñqe. ¹⁴ Goti Hanjuwä Iqu, kukñuä äñguä iquerji, “Iqu ämiñqiyä” kñuä vqanđi, saqä hipa iqi ekqe, si äñguänä miqätñqe. Si äñguä ämitqänji, Dñä Äñguänänjä, neyaqä yäpä imä äpmeñqä Iqu, yätamäkkä kiyquänä.

¹⁵ Si näññqqe, ämaqä, qua Eesiya iu pmeqä iutanjä hñqua,

eeqäpnä tuwä änmäuqanğa, Pikelusi iqutä, Hemokenesi iqutä, iquaqu inä änmäukiyi.

¹⁶ Onesipolusi imbquatä, ämaqä imbquauä anä iu anä äpmejuwä iquauji, Naqä Iqu qeqä imänqeuta änguä iwimäkätqenqä, nyi tääqä ätuätqänä. Nyi guä pmetanqenqe, iqu womba miqä itä, nyiñi, yeeqä aanjä kuapänä inyimäkätqätanqenqä, nyi tääqe iuta ätuätqänä. ¹⁷ Iqu Romä ätimäuqe, nyiñqä qävqä ik-iqänjaqänäqe, hñga ämänqumuakqe. ¹⁸ Naqä Iqu, hea yäpakänğani, iqueni, Iqueqä qeqä imänqeuta änguä iwimäkäniqä diñqä tääqä i ätuätqänä. Iquenqe, si näqñqä änguanänjä äyä eänjä. Iqu anjä-himqä Epäsäsi du äpmeqänğani, huiñqä-huiñqä yätamäqä nyiyqä-qu äpmamiñqe.

2

Hañä-iqä qäyä ämetnä, wäunui yänänäñqä imäkqenqä

¹ Timoti ñqä ymeqä iquki, si Kraisi Jisasi Iqutä ämuänrätnä, Goti Iqueqä qeqä imänqeuta hingi ämakqueu, aanjä yänänäñqänänjä tqäutanğnä. ² Itanğa si nyi ämaqä kuapänänjä iuqä hiñuä iqisañi kukñuä awä tuätqätanğä qätä änyiyätqäñi, li si ämaqä quuvqä äwiyänjä iquau-mända awä tquätñqe. Iwä iqua ämepu, ämaqä huizi du-mända, awä inä tquäpñqä.

³ Si Kraisi Jisasi Iqueqä mäkä yänänäñqä iqä enqä-pañä-quki eänji, si-pqe hañä-iqe, qäyä kimeqanğuti, wäunua yänänäñqä iqätñqe. ⁴ Ämaqä wäunui, mäkä-iqä iu imitätqä hñqu, iqueqä wäunua iu äväma, huizi iqua imäkätqätanğuwä iu, anä miqä yänä. Iqu iqueqä ämiqä ique, yeeqä iwimäkätñqe, wäunui iqueqä itäqä iunä iquänä. ⁵ Itanji, ämaqä hñqu, häñjä qanğä tnänjä uwqä iuñi, häñjä iqueqä suqä iu qänaknä miqä iqäqe, qu nätmätqä ämaqä hiñuiqä timäuqanğqä iquenyqä epqe, iqu mämeqä

yänä. ⁶ Ämaqä hñqu, enyqä miqä wäuruä itä, ymisanjä äqutätä ämimitätqe, ämaqä huizi duqe änyä qäyä etanji, iquee ganä yäüä iqanğa ämetä änguänä. ⁷ Iñinjä, nyi si kukñuä tä äktqäqä iquauñi, mäwquatämäüqä kñuä yqänä metanğnä. İñi Naqä Iqu, kñuä iqä änguä huisä, kiqä quatitä, inä ktapquänä.

⁸ Si kñuä maeqänä hñgi mitqäqä pa, kñui Jisasi Kraisi Iquenyqä äpakänä metanğnä. Iqu Dewiti iquesanjä Ique, Iqu äpakonätä anji änyä-hänjä äyä ekqe. Nyi kukñuä änguä we-hunqä-tänji awä ätätmänganji, “Iqu iinjä-iñueqä” ae äyä ätätñqe. ⁹ I qeñqe, qu ämaqä quvqä iqanğuwä iquau itqueqänänji, nyi hanjä-iqä ändapäpu, guä äpmuatenjiyätqänjä. İñäqe qu Goti Hanjuwä Iqueä kukñui, guä makiqiyäueqä ipnä. ¹⁰ Nyi kukñuä iquesa yänänäqñqä ätqäümä, hanjä-iqä eeqäpnänji ämetänqe, qokä-apäkä Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä hitpnuwänqänä, Kiqä-kiuä atäuruä ae ätekqä iquau yätamäkqänqä ämetqänjä. Qu angumä änyä-hänjä eepu, hänjä hea ique-ique pmeqe, Kraisi Jisasi Iquesa inä ämepu, änguänänjä pmeqäpñqä kñuä nyiyqanji iutayi.

¹¹⁻¹³ Kukñuä tiinjä tä, aanjä naqä-qakuänänji.

Äyä, ne Iqutä anä äpakonätqe, ne Iqutä hänjä äpakä inä pmetaniqueqä.

Äyä, ne yänänäqñqä ätqäuanä, hanjä-iqä eeqänänji ämamitatqe, ne Iqutä ämiqä anä inä pmeniqueqä.

Äyä, ne, “Ne Jisasi Iqueqä-qune hmanjqä” tqanğuatqe, Iqu-pqe nenyqä, “Iqua Nyaqä hmanjqä” täniqeqä.

Äyä, ne ätatqu-pa mimäkqä qäyä itanğqä-qe, Iqu Iqueqä ätätqä-pa imäkquäniqueqä. Iqu ätkqä iunji mäwquatämäüqä, kñui yqänä metäniqeqä.

Goti Hanjuwä Iqu tqä wäuruñqä yeeqä yätñqe, yänjä qänğtñqe

¹⁴ Qu nyi kukjuä tätqätangqä iunji, mäwquatämäuqä danä, kjuä yqänä indqänätprjqänä tuätäqisqä iqätjqe. Qu kukjuinqä mäkä maqäyäuñqä-pa iqäpñqänä, si Goti Hanjuwä Iqueä hiñuä iqini, mañä tquanñä. Qu iinjqä mäkä äqiyäunätqänjuwi, squä mapñqe? Nätmatqä hñqu mämeqä ipnä, ämaqä qätä äwipqä iunä qui imäkkqä eä. ¹⁵ Goti Hanjuwä Iqu hiñuä äkqänätä, tqä wäunjuinqä yeeqä yätjqe, si wäunjui yänänäñqä iqätjqe. Iñijñqe, si wäunjuä imäktqänjä iunjqe, wombä miqä itnä, kukjuä naqä-qakuinqä zä maeqä, awä jänänä tquätjqe. ¹⁶ Ämaqe kukjuä quvqe nätmatqä hñqu tämapñqänä ätäpu, Goti Hanjuwä Iqu mäwinyätangqeu ätquwi, si wa äunä, tqäqi tqäutangnä. Kukjuä iinji, ämaqä qui imäkkqanji, qu Goti Hanjuwä Iqu-tänjä qäqiqi mäpmeqä, Iqueñi ävama, kiñä näñi upnä. ¹⁷ Kukjuä quvqä iinji, mätääqä ämaqä hñquesanji, hñque-mända maqänä ätkamäuqä-pañä asä iinji. Ämaqä kukjuä quvqä i mñqe, Himeneasi iqutä, Piletusi iqutä, iquaquvi. ¹⁸ Ämaqä iquaqu, “Goti Hanjuwä Iqu ne ae änevauqumuatkqä-qae, anjumnji iinji mimäkkqä yäniqueqä” ätäsiyänğanä qänğanä, kukjuä naqä-qakuä iunji ävquatämäusinyä, ämaqä quuvqä heqiyqä huizi duñi, qui imäkkiyi.

¹⁹ Injäqe Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä ämaqe, äpakä pmet-prjqenqä anjä-siyandqä enqä-pa, yänänäñqä ae äqutekqä yqänä ätqäuä. Siyandqä iunji, Iqu tuwanjui tiinjä äqäkkqe.

“Naqä Iqu, Iqueqä qokä-apäkä iunjqe, Iqu Iqueqä-kiuä näññqä eänä” itanğa,

“Ämaqe, ‘Ne Naqä Iqueqä ämaqä eänjunä’ ätätqänjuwi, qu suqä ququvqä duñi, tuwä wiyqäpñqäuä” ätätä äqäkkqe.

²⁰ Anjä naqänänjä iunji, hevqä häkä huitanjä-huitanji witänä. Itanğa hui hikä golqätä, silpatä, imäknjqe witänä. Itanğa zä-mñjä qñqetä, quaetä imäknjqä-pqe witänä. Nät-

matqä iinji, hui änguänänjä eä, hiunji naqä-ganä meqänqä witänä. Itanğa hui änguänänjä ma, hiunji hinğinğänğa meqänqä witänä. ²¹ Iinqe, kuknuä quati tiinji. Ämaqä hñqu suqä quvqä duñi, tuwä äwiyätä, ikikinyänjä äpmeñqä iqu, nätmatqä hiunji naqä-ganqä ii äwiñqä-panjä iinji. Iqu Naqä Iqueä wäunjuä iunä itä, wäunjuä iunji änguä iqä-qu eä, itanğa wäunjuä huizi, Naqä Iqu Iqueqä hipa iu hiqanğutqe, inä iquätñqänä, näwi imäknä pmetänä.

²² Timoti iquki, hikñä-hitqä iqua suqä quvqä imäkqäpñqänänjä itqätangä äqunänji, si-mända tä enqä-pa kmänyämäñqä, wa äunänğa pmetanğnä. Ämaqä aanjä jänänänjukı, quuvqä naqä-qakuä heqiyquki, suqä ämaçenqä kiñqä iqu meqä-quki, itanğa suqä äwqä hanjä inqe meqä-quki hisñqe, yänjä qänğanğnä.* Sitä anänji, ämaqä quwqä qeqä-quuvqä yäpä imñi, änguänänjä imbu, Naqä Iquenyqä tääqä ätätqänjuwä iquatä iqäpñqe.

²³ Ämaqä, nätmatqä hnjuä-hnjuanqä näqñqä maeqä, qämä-qämä ipu, kuknuä quvqä tqanğuwä iquauñi, qätä mäwiyqä eänänä, päkäpäkä iqätñqe. Si näqñqe, ii ätäpiyä dutanji, äkasuwä tmbnä. ²⁴ Naqä Iqueqä wäunjuä-wiyqä hñqu, ämaqä eeqänänjä iquatä, äkasuwä matñqä iquänä. Oee. Iqu quñqä äwqä tnänjä maqänä mimäkqä itä, änguä iwimäkätä, näqñqä vquänä. ²⁵ Ämaqä kuknuä duñi qätä mäwiyqä ipu, wäunjuä mändi kittqiyqanğpñqä iquauñi, iqu qutä wäunjuä qeiqinyä itä, quwqä suqä jänänänji hma etanğqenqä näqñqä vquänä. Iqu iinjä imäkqanğutqe, Goti Hanjuwä Iqu yätamäkqä vqanğuti, qu quwqä suqä quvqenqä womba ipu, kñuä äkunmäknäpu, kuknuä naqä-qakuiuqä qakuinğqä näqñqä mapñqäpi, ä mämeqä ipñqäpiyä? ²⁶ Ämaqä tqua, qu Setänä, Goti Hanjuwä Iqutä mäkä-hunqä iqueä guä du äupu, iqueä äwiñqä dunä imäkätqänjuwä-qae, qu kukñui meqanğpñqe, kñuä

* 2:22 1 Timoti 6:11

jänänäri äwimetä, anġumri iqueä guä duŋi mauqä yänä.

3

Suqä quvqä, hea yäpakänġa timäuniqenqä

¹ Iiñä-qae, si näqñqä tiinjä esñqe. Hea yäpakä hiätñqänġani, hañä-iqä aanjä quvqä huitañä-huitañä di timäunige.

² Ii suqä tiinġi iutayi. Ämaqe, quwqä-quwänqänä äwinyätä, mbqä kuapä mapñqä äwinyätä, quwqä yoqenä haqeu ämaenäpu, ämaqä mänqe, ‘quvqä-quaeqä’ ätäpu, quwqä kunaqä-kunuñuauä kukñui, qätä mäwiñqä hñgisanä ipu, äñguä iwimäkqä duŋi, ‘änġuiqä’ mätquä ipu, itanġa Goti Hanjuwä Iqenġi tuwä wiyqäpnä. ³ Qu ämaqä huizi duñqä huäqä maumäkqä ipu, iwäsäumämbiyänġani ‘oänä’ ätnäpu guä mämaqñqä ipu, ämaqä huiñqä kukñuä quvqä ätäpu, kñuä ganä mämeqä äwqä äwivauqanġqä iqinyä hämänänä imäkäpu, qui näwenyä iwimäkäpu, itanġa nätmätqä eeqänänjä äñguä isuañqe, mäwiñqä iquänä. ⁴ Itanġa qu quwqä näueqä iquañqe, täkqä ämaepu, suqeu miwäsäuqä quvqä maqänä imäkäpu, ‘Huiziu ämäwqätäñjunä’ kñuä indqänäpu, nätmätqä qua iutañi yeeqä iwimäkqanġqenqä kñui inqänä ämapu, Goti Hanjuwä Iqenyqe mäwiñqä iquänä. ⁵ Iqua quvqä iqin-jaqämbiyi, äñguä-quanä imäkmbu äwäpu, Goti Iqueä yoqe haqä maeqäpñqä ipiyä-qe, Iqueqä yänänäñqe, wänqä qäpu maeqä-quai. Iiñä-qae, si iquatäñi, anä mäpmeqä, tqäqi pmetanġnä.

⁶ Ämaqä iutañä hñqua, apäkä kñuä iqä äñgui maeqä iuauä anġu äpeyäpu, kukñuä qanġi, äñguä enqä-pa ätäpu, iuauqä kñui qui imäkätqänjä. Apäkä iua, iuauqä kñuä imñi, kñui suqä quvqä huitañä-huitañä imäkqäpñqenqänä ämapu imäkqänjaqämbiyi, buayä hikä enqä-pa ättqämbu äpmapu, hañä-iqä naqänänjä ämetqänjä. ⁷ Iua hea ique-iqenġi, näqñqä mapñqänä, kukñuä huitañä-huitañä

qätä äwiyäpiyâ-qe, Goti Hanjuwä Iqueä kukjuä naqâ-qakuinqe, näqñqä änguänäñi mämeqä itqänjä. ⁸ Ämaqä suqä e imäkätqänjuwä iqua, Janesi iqutä, Jambresi iqutä,* Mosisi iqueä wäuñuinqä enyqä imäkäsinyä, mäñdi äkittqäuminijyâ-panji, Goti Hanjuwä Iqueä kukjuä naqâ-qakuinqe, asä ii imäkätqänjuwi. Itanga quwqä kñuä indqänqä imñi, kñui suqä quvqä dinä imäkqäpñqänä äwinyä. Quwqä quuvqä heqiyqe, jänänänjä maeqä enqe, qu änguänäñi matimäuqä ipnä. ⁹ Qu kukjuä naqâ-qakui kittqiyänä-tpu itqätanguwä-qe, quwqä wäuñuä quvqä iñi, naqänänjä matimäuqä yänä. Ämaqe, iquauqä suqe aañä qämä-qämä inqä naqänänjä etanji qumbnuwi. Ii ämaqä hiñuicänä iqua, Janesi iqueqätä, Jambresi iqueqätä, suqe, aañä qämä-qämä inqä äqunminjuwä-payi.

Goti Iquenyqä näqñqä ämakñi, a yänänäqñqä qätqenqä

¹⁰ Iinjä etanqqä-qe, si hiñuä äñqänminijñqe, näqñqä tiinji ae äyâ eäñnä. Nyi qokä-apäkä du näqñqä äväñqenqätä, suqä äñguä nyi imäkätñqenqätä, qañä äänä äwätñqenqätä, quuvqä äänä eqiyätñqenqätä, hanjä-iqä qäyâ ämetmä, äwqä hanjuä änymä äpmeñqenqätä, ämaqenqä kiinjä änyinätñqenqätä, hanjä-iqä ämetmä-qe, wäuñui mäwquatämäuqä itñqenqätänji näqñqä eäñnä. ¹¹ Itanga nyi Andiyokä, Aikoniyamä itanga Listiya du pmetanğa, ämaqe, suqä quvqä inyimäkäpu, täñjä-hunqä äñdapminjuwinqe, eeqänänji si näqñqä ae äyâ eäñnä. Nyi hanjä-iqä iuta hma emqä etanqqä-qe, Naqä Iqu yätamäkkä änyiyätä, hänjä inyimäkäqumuutekqe. ¹² Aañä naqâ-qakuänänji. Ämaqä, Kraisi Jisasi Iqueä epu, suqä Goti Hanjuwä Iqu äwinyänqä dunä imäkqäpñqänä winyätanqqä eeqänänjä iquauñi, qu quvqä itqueqäpnuwi.

* **3:8** Ängumä Itmakqä 7:11

¹³ Itanġi ämaqä quvqä iqä iquatä, itanġa ämaqä “Nyi iinjä-iinjunjqä” quanġä-tqä iqua-pqe, iquauqä suqä quvqe wänqäpu äwämitätqe, aanġa quvqä di winiqe. Iqua ämaqe qä kñuä indqänqe, hingi-mända guä enqä-pa eyqiyäma äumipqe, iquauä-pqe asä e inä wäniqe. ¹⁴ Inġaqe si kukñuä tä qenqä näqñqä ämetnä, quuvqä yänänäqñqä ae eqiyätqänä iuñi, enyqä itnä mäwquatämäuqä pa. Ne ämaqä näqñqä äktapqa äpätunquä iqunenqä näqñqä änguänänä eänji, kukñuä iuñi mäwquatämäuqä pa. ¹⁵ Itanġa, Goti Hanjuwä Iqueä bukä du äqänänqä iunqe, si ymeqä wänqänġa näqñqä ämakñinqä-pqe, näqñqä inä eännä. Inji kukñuä e ätnänqä iuñi, si näqñqä änguänänji ämetnä, Kraisi Jisasi Iquenyqä quuvqä naqä-qakuä eqämittqe, Goti Hanjuwä Iqu anġumä ikitmetä hänġa ikiqumuatäniqe. ¹⁶ Kukñuä eeqänänġa Goti Hanjuwä Iqueqä bukä du äqänänqe, Goti Iqu kñuä äme, Iqueqä yunui tuwanuä ii äqäkuwä iquau äwquatqe. Itanġa Iqueqä kukñuä iinj, ne qokä-apäkä iqunenji, Iqueqä naqä-qakuinqä näqñqä nätapquänä. Neqä kñuitä, suqetä, jänä mäwiqä enqä duñi, ätnänäqi ämaitä, jänä inemäkquänä. Itanġa Goti Hanjuwä Iqueä hiñuä iqinji, suqä jänänänjinä imäkquatunquenyqä näqñqä inä nätapquänä. ¹⁷ Inji ne Goti Iqueqä wäunquä imäkqä iqune, Iqu iinj inemäkätñqe, ne wäunquä äñguä äki-äkitanji eeqänänġa imäkatunquä, näwenyä inemäkänä.

4

Kukñuä äñguä we-hunqä-täñi awä tqätñqe

¹ Goti Hanjuwä Iqueä hiñuä iqisä, itanġa Kraisi Jisasi Iqueä hiñuä iqisänji, nyi mañä yänänäqñqä äk-tqä. Itanġa Jisasi, ämaqä ae äpäkonätqänjuwä iquautä, hänġa äpmeñuwä iquautä, iwäsäuniqä Iqu anġi äpätä, nätm-atqä eeqänänji hea ique-ique miniqä etanġi, nyi mañä

yänänäqqä ii, tiinjıä äktqä. ² Kukıuä änguä we-huıqä-tänı awä tqätıqıe. Ämaqä iqua qätä äkiyäpu ämapıqäpiyä, ä mämeqä ipıqäpiyä-qıe qäyä etanı, si awä tqätıqıe, näwi imäknnä pmetanı. Quwqä kıuitä, suqetä, jänä mäwiqä inqä duıı, jänä iwimäktıqıe, ätnänäqı ämaitnä, äkasuwä tquanı. Suqä Goti Iqu äwinyänqä dunä imäkpäpıqänä yänänäqqä iwimäkpıqanı. Si e imäktıqanı, qıqä äwqä tnänä maqänä mimäkpä pa itnä, qııqınyä tquanı. ³ İi imäkpätıqä äktqıe, nyi tiınä timäwäniqä duta äktqä. Qänakndanı ämaqe, qu kukıuä naqä-qakuıqä näqqä vätqätanıuwä iquanı, qätä mäwiqä danä iqäpınuwi, oee. Qu, “Ne kukıuä huitanı-huitanı tquanıuwä di qätä äpakä äwiıquanä” kıuä ämepu, ämaqä kuapänä itmepu, iquauä kukıui qätä wiıqäpıqänä äwqäqämetpınuwi. ⁴ Qu kukıuä naqä-qakuä ätnänqä iııı, qätä mäwiqä danä, tuwä äwiıpu, qäte, aeqä kukıuä huitanı-huitanı iu-mända wiıqäpınuwi. ⁵ İnjäqe si hea iqueıqıe di, kıuä änguänänänänä indqännä pmetanı. Tänä-huıqä hanä-iqä ämetqanı, meqanı. Wäııuä kukıuä änguä we-huıqä-tänı, awä-tqä eänä imäktqänä iııı, imäkpıqanı. İtancı wäııuä huızi, Goti Hanıuwä Iqu äktapätıqä ii-pıqıe, ii si mävquatämäuqä, eeqäpnä imäkpätıqıe.

⁶ Nyınyqıe si näqqıe, nyi hänä mäpmeqänänä imänä, wainqä-eqä Goti Hanıuwä İquenyqä hiqäva yäpakä imäkpıqänä equatımäutqanıuwä-panı, nyaqä häneqe, iııı päwinä. İtancı nyi nqä anä näweqämqä umqıqä, kınä nänı mäwiqä iqi, qäqıqı etanı ätqä. ⁷ Nyi Goti İqueä wäııııqä mäkä yänänäqqä iqa äquvepätıqä-qae, tancı nyi wäııuä iııı äpakä mimäkpänäni, nyi kıqä hiqıqä iııı ae ätimäuqä. Hiqıqä iu timäumqıe, Goti Hanıuwä İquenyqä quuvqä yänänäqqä eqäka äquvepätıqıe. ⁸ Tancı nätmatqä, ämaqä hiııııqä

timäuqanġqä iquenyqä äwiñqä iunji, nyi ämamqänä näwinyä äwi. Naqä Iqu, ämaqeġä suqeñqä Jänänänġä Iwäsäuqä-qu etanġi, hea iwäsäuqanġanġi, Iqu nätmätqä iinji nyi ändapätä, “Ämaqä jänänänġukiyqä” däniqe. Nätmätqä iinji, Iqu nyinä mändapqä yäniqe, oee. Ämaqä, Iqu ätnänäqi timäuniqeñqä äwinyätä, hiñuä äqämbu pmamitpġä iquauñi, Iqu inä väniqe.

Poli iqu, Timoti iqueni, “Maqänä nyimayä” ätukqeñqä

⁹ Si nyi hiñuä maqänä mañqändñqä yamwiqä i. ¹⁰ “Maqänä biyä” ätqe, tiinġä etanġi ätqä. Ämaqä hui nyitä anä mäpmeqä eñu. Demasi iqu nätmätqä qua täutanġñqä kuapanä winyätqätanġi, anġä-himqä naqä Tesälonaikanġä änyivämaqä. Itanġa Klesensi iqu qua Galesiya iunġä änyivämeqanġa, Talusi iqu qua Dalme-siyañqä änyivämaqä. ¹¹ Nyitä täqi anänġi, Lukä iqtä, yeġä yeuanä äpmeñue. Si Makä ique itmetnä, qäquauñgui anä quvepinyä. Iqu wäunġanġä enyqä miqä itä, nyi yätamakqä nyiyquänä. ¹² Tikikusi iqueni, nyi Epäsäsi iunġä ae ändowatkqe. ¹³ Si äquvepätñanġanġi, nyaqä gquä quäuqä, anġä-himqä Troasi du, Kapusi iqueġä anġä iu äquväteqa äpkqe ämetnä, itanġa tuwanġä, yaqueġä huiwä du qñqä iquatä, bukä huizi iqua-pqe qäsä änma quvepu.

¹⁴ Ämaqä ainqä imäkätñqä iqu, iqueġä yoqe Aleksandä ique, iqu nyiñi, aanġä ququvqä indquaminġe. E indquaminġeñqe, qänakndanġi Naqä Iqu kima väniqe. ¹⁵ Iqu neyaqä kukñuä duñi, äkittqämätä iminġä-qae, si-pqe ämaqä iqueni wimasi.

¹⁶ Änyä haqanġa nyi kukñuä jänä imäkqä iqueä hiñuä iqi ätqäumä kukñuä tqanġanġi, ämaqä hñqu nyi yätamakqä änyiyätä, kukñuä hui kima tuätñqe, nyaqä tuwä iqi matqäuqä ikqe. Oee, qu eeqäpnä zä änyivämakewi. Qu e indquakuwinġe, Goti Hanjuwä Iqu kima mäwqä yätñqe, nyi iquenyqä täaqä ätätqänä. ¹⁷ Inġäqe Naqä

Iqu Kiqä-käuä nyitä anä ätqäua, nyi yänänäqñqä iny-imäkkqe. Iqu e inyimäqñga, nyi kukjuä äñguä we-huñqä-täñi, awä qäyunä tquanga, itanga ämaqä Israitqä qäyä etangi huizi iqi ätqäumiñuwä iqua, qu eeqäpnä qätä äwikuwi. Inji Goti Hanjuwä Iqu nyiñi, laiyonqä iqueqä mañä iuta änuwetäutä häñä inqumuatkqe. ¹⁸ Itanga Naqä Iqu ämaqe, qu quvqä huitañä-huitañä indquenätpu iqanguwängañi, Iqu mäñdi äkittqiyätä angumä häñä inqumuatätä, Iqueqä añä Kiqä-käuänä miqä yätuñqä, äñguänä äñdma yäñiqe. Iiñiqe, ne Naqä Iqueä yoqe hea ique-iqueñi, haqä mamäuquatunquänänji. Ii naqä-qakuä eä, qäyä äpmetänä.

¹⁹ Timoti iquki, nyi “Henyqä hui mimäuqä injänä” tä ätqäqe, ämetnä, Presilai, Akuila iyaquisä, ga Onesipolusi imbquauä añä iu anä äpmeñuwä iquautä wi. ²⁰ Erastusi iqu, añä-himqä Korinä iu mävämeqä, yqänä äpme. Itanga Tropimusi iqu, täñä-yaqä meqñgi, nyi iqueñi, añä-himqä Miletusi iu ävämakqe. ²¹ Si täqinyqe, yuñuä yänänäqñqänä äqunätä, iiqä tqäñqä, maqänä quvep-tñqänä yamwiqä i. Yupulusi ique, Pundensi ique, Linusi ique, Klotiyae, itanga quuvqä heqiyqä huizi iqua-pqe, “Ne sinyqä hui mimäuqä injunä” äktqä.

²² Naqä Iqu, tqä quuvqä imä äpmetänä. Iqu Iqueqä qeqä imañqeuta hiñgi etapquä.

Goti Hanjuwä Iqueqä Kuknui
The New Testament in the Menya language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Menya long Niugini

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Menya

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 18 Aug 2021

b1d968ea-da2d-5306-b214-e238bbf38aac